Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003649

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ про видачу диплому_№ 797-С від 30.09.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воробей Світлана Іванівна
2. Svitlana I. Vorobei

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-3711-9407

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 04-09-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Міністерство фінансів України

Код за ЄДРПОУ: 00013480

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Київ, 01008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15307

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.15.19, 06.56.31, 06.73.15, 06.73.15.05, 06.73.16

Тема дисертації:

1. Антициклічне фіскальне регулювання розвитку національної економіки

2. Countercyclical Fiscal Regulation of National Economic Development

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню теоретичних, методичних та прикладних засад антициклічного фіскального регулювання розвитку національної економіки в умовах сучасних трансформаційних змін. У першому розділі досліджено теоретичні засади антициклічного фіскального регулювання. Узагальнено та систематизовано фактори і тенденції циклічного розвитку економіки на глобальному, регіональному й національному рівнях через ідентифікацію механізмів формування хвиль зростання і спаду. Розкрито взаємозв'язок між інфляцією, ВВП, зайнятістю, кредитуванням і зовнішньоторговельним балансом. Обґрунтовано оновлену концепцію антициклічного фіскального регулювання, що враховує особливості полікризового середовища та геоекономічних трансформацій. Встановлено сутність антициклічного фіскального регулювання як цілісної системи взаємопов'язаних заходів державного впливу, спрямованих на підтримання макроекономічної рівноваги в умовах структурних криз. Ідентифіковано його функції –

стабілізаційну, стимулюючу, боргову та безпекову. Уточнено зміст і класифікацію інструментів антициклічної політики, доведено їхню роль у підтримці фінансової стійкості держави. Обґрунтовано механізм взаємодії між автоматичними стабілізаторами та дискреційними заходами у фазах економічного циклу. Оновлено концепцію фіскального регулювання в умовах полікризових явищ і геоекономічних зсувів. Запропоновано заходи впровадження міжнародних підходів до оцінювання результативності антициклічного фіскального регулювання економіки на макро-, мезо- та мікрорівнях. Розвинуто підходи до ідентифікації доцільних інструментів підтримки стабільності економічного простору за допомогою важелів антициклічного регулювання в умовах стагнації, інфляційних сплесків та глобальної полікризи. Доведено вплив нового формату китайсько-американських відносин протистояння, воєнних конфліктів і розпаду багатостороннього управління на архітектоніку глобальної влади та стійкість економічного розвитку. У другому розділі проведено аналіз передумов та факторів антициклічного фіскального регулювання розвитку економіки України. Ідентифіковано ключові фактори її циклічного розвитку. Доведено взаємозв'язок між фазами економічного циклу та динамікою макрофінансових показників. Встановлено напрями стабілізаційних дій, зокрема запровадження гнучких фіскальних правил, середньострокових бюджетних орієнтирів і посилення моніторингу макроризиків. Встановлено специфіку фіскальної політики України в умовах війни та глобальної полікризи. Доведено, що реформування фіскальних правил і управлінських процедур має враховувати євроінтеграційні вимоги та потребу в зміцненні оборонного сектору. Виявлено напрями трансформації бюджетних пріоритетів, що мають на меті підтримку людського капіталу та інвестиційного потенціалу. Сформовано практичні рекомендації щодо адаптації антикризових інструментів і посилення міжнародної фіскальної співпраці. У третьому розділі розвинуто інструментарій антициклічного фіскального регулювання національної економіки. Удосконалено методичні підходи забезпечення антициклічного фіскального регулювання в умовах високої невизначеності. Запропоновано систему, в якій передбачено інтеграцію ризик-орієнтованих механізмів у планування й реалізацію фіскальної політики. Розроблено концептуальні підходи до впровадження в практику державного управління синергійних принципів урівноваження прямих негативних впливів політичних факторів на розвиток публічного сектору економіки. Обґрунтовано доцільність комплексного застосування фіскальних механізмів з урахуванням євроінтеграційного курсу України, необхідності зміцнення позитивного впливу фіскальної політики на економічний, фінансовий та соціальний розвиток у воєнних умовах. Удосконалено методичний підхід оцінювання результативності антициклічного фіскального регулювання на основі обґрунтування потреби у впровадженні правил і нормативів, які враховують не лише економічні, а й політичні ризики; визначення оптимальних пропорцій між державним і приватним споживанням; застосування систематичного стрес-тестування бюджетних рішень. Обґрунтовано важливість урахування якості та структури податкових інструментів, що формують дохідну базу сектору загального державного управління. У межах запропонованого методичного підходу доцільним визнано використання інструментарію визначення еталонної податкової системи як бази для ідентифікації відхилень податкових рішень від нейтральних параметрів оподаткування. Запропоновані підходи можуть застосовуватися при розробленні стратегічних документів економічного планування, програм макроекономічної стабілізації, а також нових підходів до узгодження фіскальної, монетарної і боргової політики держави. Отримані автором результати впроваджено у діяльність ПАТ «Запоріжсталь» (довідка від 22.12.2025 № 201687), та ТОВ «Телко Україна» (довідка від 22.12.2025 № 1-12/25)

2. The dissertation is devoted to the study of theoretical, methodological, and applied foundations of countercyclical fiscal regulation of national economic development under conditions of contemporary transformational changes. The first chapter examines the theoretical foundations of countercyclical fiscal regulation. The factors and trends of cyclical economic development at the global, regional, and national levels are generalized and systematized through the identification of mechanisms for the formation of growth and recession waves. The interrelation among inflation, GDP, employment, lending, and the balance of payments is revealed, taking into account the specific impact of global shocks on transition economies. An updated concept of countercyclical fiscal regulation is substantiated, taking into account the features of a polycrisis environment and geoeconomic transformations. The essence of countercyclical fiscal regulation is a holistic system of

interconnected state-influence measures aimed at maintaining macroeconomic equilibrium during structural crises. Its functions are identified as stabilizing, stimulating, debt, and security-related. The content and classification of instruments of countercyclical policy are clarified, and their role in ensuring the state's financial sustainability is substantiated. The mechanism of interaction between automatic stabilizers and discretionary measures in different phases of the economic cycle is substantiated. The concept of countercyclical fiscal regulation under conditions of polycrisis phenomena and geoeconomic shifts is updated using a modern theoretical basis. Approaches to identifying appropriate instruments to support the stability of the economic space through countercyclical regulatory tools under conditions of stagnation, inflationary surges, and the global polycrisis are developed. The influence of the new format of China–USA relations, military conflicts, and the fragmentation of multilateral governance on the architecture of global power and economic resilience is substantiated. The second chapter analyzes the prerequisites and factors of countercyclical fiscal regulation of Ukraine's economic development. Key factors of cyclical development of Ukraine's economy are identified. The relationship between phases of the economic cycle and the dynamics of macrofinancial indicators is substantiated. Directions of stabilization measures are identified, including the introduction of flexible fiscal rules, medium-term budget guidelines, and strengthening the monitoring of macroeconomic risks. The specifics of fiscal policy in Ukraine under conditions of war and global polycrisis are revealed. It is substantiated that fiscal instruments become the key tool for restoring economic activity. The need to reform fiscal rules taking into account European integration requirements and defense priorities is proven. Practical recommendations for adapting anti-crisis instruments and strengthening international fiscal cooperation are developed. The third chapter develops the toolkit of countercyclical fiscal regulation of the national economy. Methodological approaches to ensuring countercyclical fiscal regulation under conditions of high uncertainty are improved. A system that incorporates risk-oriented mechanisms into fiscal policy planning and implementation is proposed. Conceptual approaches to introducing synergistic principles of balancing the negative impact of political factors on public sector development are developed. The expediency of a comprehensive application of fiscal instruments is substantiated, given European integration, wartime conditions, and the need to strengthen the positive impact of fiscal policy on economic, financial, and social development. The dissertation improves the methodological approach to assessing the effectiveness of countercyclical fiscal regulation by substantiating the need to introduce rules and norms that account not only for economic but also political risks; determining optimal proportions between public and private consumption; and applying systematic stress testing to budgetary decisions. The importance of considering the quality and structure of the tax instruments that form the revenue base of the general government sector is substantiated. The proposed approach uses a benchmark tax system to identify deviations from neutral taxation parameters. The proposed approaches can be applied in the development of strategic economic planning documents, macroeconomic stabilization programs, and coordination of fiscal, monetary, and debt policy. The results obtained by the author were implemented in the activities of JV «Zaporizhstal» (certificate dated 12/22/2025 № 201687), and LLC «Telco Ukraine» (certificate dated 12/22/2025 № 1-12/25).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Vorobei S. Fiscal issues of entities' non-financial reporting. Economics of Development. 2021. Volume 20, Issue #2. Pp. 1–9. DOI: http://dx.doi.org/10.21511/ed.20(2).2021.01 URL:

https://businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/assets/15990/ED_202
- Iefymenko T., Vorobei S., Lovinska L. Global guidelines for reporting on sustainability of enterprises in transition countries: martial law and reconstruction in Ukraine. Фінанси України. 2022. № 3. P. 8-21. DOI: https://doi.org/10.33763/finukr2022.03.008 URL: https://finukr.org.ua/docs/FU_22_03_008_uk.pdf
- Воробей С. І., Олійник Я. В., Федорченко О. Є. Переваги та загрози імплементації міжнародних ініціатив з питань подолання викликів, які виникають у сфері оподаткування внаслідок діджиталізації. Наукові праці НДФІ. 2022. № 4. С. 5-18. DOI: https://doi.org/10.33763/npndfi2022.04.005 URL: https://npndfi.org.ua/docs/NP_22_04_005_uk.pdf
- Олійник Я. В., Криштопа І. І., Ніколенко Л. А., Воробей С. І. Реалізація заходів ОЕСР з питань боротьби з ухиленням від сплати податків: досвід ЄС. Економіка та підприємництво. 2023. №51. С. 92-104. DOI: http://doi.org/10.33111/EE.2023.51.OliinykY_KryshtopaI_NikolenkoL_VorobeyS URL: https://ee.kneu.ua/archive/2023/51.09
- Kucheriava M., Vorobei S. Monitoring of the BEPS Actions plan implementation in the context of fiscal regulation: scientific substantiation of the methodology. Стратегія економічного розвитку України. 2024. №54. С. 31-41. DOI: https://doi.org/10.33111/sedu.2024.54.031.040 URL: https://sedu.kneu.edu.ua/article/view/306604/297985
- Столяров В. Ф., Шинкарюк О. В., Воробей С. І. Основи формування метрології циклічності розвитку національної економіки. Вісник економічної науки України. 2024. № 1 (46). С. 3-15. DOI: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).3-15 URL: https://www.venu-journal.org/download/2024/1/01-Stoliarov.pdf
- Воробей С. І., Єфименко Т. І., Ловінська Л. Г. Глобальні тенденції звітування зі сталого розвитку та український контекст. Міжнародна економічна політика. 2024. №2(41). С. 52-66. DOI: https://10.0.129.87/iep.2024.41.04 URL:https://iepjournal.com/journals/41/2024_41_4_Vorobei_et_al.pdf
- Stolyarov V., Shinkaryuk O., Stolyarova V., Vorobey S. Cyclicality of human-centered development of Ukraine in the system of principles of state strategic planning. Економічний вісник Донбасу. 2024. №4(78). С. 200-207. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-4(78)-200-207 URL: https://evd.luguniv.edu.ua/index.php/evd/article/view/550/551
- Oliinyk, Y., Kucheriava, M., Zinchenko, A., Tyshchenko, V., & Vorobei, S. (2026). Integration of circular economy and resilience principles into state anti-crisis policy and corporate strategies. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 1(228), 67-76. DOI: https://doi.org/10.17721/1728-2667.2026/228-1/8 URL: https://econom.bulletin.knu.ua/en/article/view/4308/7955
- Воробей С.І. Фіскальне регулювання в Україні в контексті залучення прямих іноземних інвестицій. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: збірник матеріали учасників VIII міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 15 грудня 2022 р.). Луцьк ЛНТУ, 2022. С. 94-96.
- Vorobei S. Increasing the transparency of financial flows of multinational enterprises for tax. Актуальні питання бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 15 червня 2023 р.). Київ: ДННУ “Академія фінансового управління”. 2023. С. 43. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=1118&num=1
- Vorobei S. EU innovations in the fight against tax evasion. Забезпечення резилієнтності економіки України в умовах військової агресії та повоєнного відновлення: зб. матеріалів Науково-практичної конференції аспірантів та докторантів (м. Київ, 12 грудня 2023 р.). Київ: ДННУ “Академія фінансового управління”. 2023. С. 25-26. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=1118&num=6
- Воробей С. І. Трансфертне ціноутворення у забезпеченні фіскального регулювання розвитку економіки України: Настанови ОЕСР. Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості: матеріали тез ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24 січня 2025 р.). Київ: КНЕУ, 2025. С. 220-221. URL: https://drive.google.com/file/d/1VfOGGquF2ARGe9pL2gs5W58-X6ogMCcJ/view

- Воробей С. І. Антициклічне фіскальне регулювання розвитку економіки України: інструменти, виклики та європейський вектор. Інноваційний вектор розвитку обліку, фінансів, аналізу й аудиту в Україні та світі : зб. праць учасників IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 6-7 листопада 2025 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2025. С. 179-182. DOI: https://doi.org/10.6084/m9.figshare.30735509 URL: https://figshare.com/articles/conference_contribution/_____V__-__6-7__2025_____2025_365_/30735509?file=59905409

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U001632

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Вікторія Федорівна

2. Viktoriia F. Tyshchenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2530-185X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валігура Володимир Андрійович

2. Volodymyr Valihura

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5114-3886

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ухналь Наталія Миколаївна

2. Nataliia Ukhnal

Кваліфікація: д.філософ, с.д., 051

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8562-9355

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"

Код за ЄДРПОУ: 35531764

Місцезнаходження: вул. Олеся Гончара, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Найденко Олексій Євгенович

2. Oleksii Y. Naidenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0638-3965

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юшко Сергій Васильович

2. Serhii V. Yushko

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6323-7687

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лаптєв В'ячеслав Ігорович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лаптєв В'ячеслав Ігорович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Близнюк Т. П.
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна